

136

ZARZĄDZENIE PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI PLANOWANIA PRZY RADZIE MINISTRÓW

z dnia 24 kwietnia 1964 r.

w sprawie zasad sporządzania uzasadnień techniczno-ekonomicznych do wniosków o zezwolenie na przyjęcie w dokumentacji rozwiązań przewidujących zastosowanie maszyn, urządzeń lub podzespołów nie produkowanych w kraju.

Na podstawie § 4 ust. 2 pkt 1 uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1963 r. w sprawie wyeliminowania nieuzasadnionego importu przy projektowaniu maszyn i zakładów przemysłowych (Monitor Polski Nr 65, poz. 323) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Ustala się ramowe zasady sporządzania uzasadnień techniczno-ekonomicznych do wniosków o zezwolenie na przyjęcie przy projektowaniu konstrukcji i modernizacji wyrobów przemysłu maszynowego oraz przy projektowaniu i modernizacji zakładów przemysłowych i innych obiektów rozwiązań przewidujących zastosowanie maszyn, urządzeń lub podzespołów nie produkowanych w kraju — w brzmieniu podanym w załączniku do zarządzenia.

2. Właściwi ministrowie (kierownicy urzędów centralnych) mogą dostosować ramowe zasady, o których mowa

w ust. 1, do specyfiki branżowej podległych im jednostek organizacyjnych. Wytyczne branżowe powinny być uzgodnione z Komisją Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 2. Zarządzenie nie dotyczy detali, podzespołów i zespołów oraz maszyn i urządzeń objętych wieloletnimi umowami kooperacyjnymi lub porozumieniami zawartymi z krajami będącymi członkami Rady Wzajemnej Pomocy Gospodarczej oraz — za zgodą Ministra Handlu Zagranicznego — wyrobów z importu w przypadkach uzasadnionych potrzebami eksportu.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów:

S. Jędrzychowski

Załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Komisji Planowania przy Radzie Ministrów z dnia 24 kwietnia 1964 r. (poz. 136).

RAMOWE ZASADY SPORZĄDZANIA UZASADNIENI TECHNICZNO-EKONOMICZNYCH DO WNIOSKÓW O ZEZWOLENIE NA PRZYJĘCIE PRZY PROJEKTOWANIU ROZWIĄZAŃ PRZEWIDUJĄCYCH ZASTOSOWANIE MASZYN, URZĄDZEŃ LUB PODZESPOŁÓW NIE PRODUKOWANYCH W KRAJU.

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. Zgodnie z uchwałą nr 243 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1963 r. w sprawie wyeliminowania nieuzasadnionego importu przy projektowaniu maszyn i zakładów przemysłowych (Monitor Polski Nr 65, poz. 323) projekty konstrukcji i modernizacji maszyn i urządzeń oraz projekty budowy i modernizacji zakładów przemysłowych i innych obiektów

należy sporządzać na podstawie rozwiązań opartych na maszynach, urządzeniach i detalach produkcji krajowej. Przyjęcie w dokumentacji rozwiązań, przewidujących zastosowanie maszyn i urządzeń lub detali albo podzespołów i zespołów nie wytwarzanych w kraju, jest dopuszczalne, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania w szczególności:

- 1) nowej produkcji koniecznej dla gospodarki narodowej,
- 2) produkcji o nie osiąganym uprzednio jakości.

- 3) wyrobów eksportowych lub antyimportowych w określonym czasie,
- 4) efektów ekonomicznych.

§ 2. 1. Wnioski o zezwolenie, o którym mowa w § 1 ust. 1 zarządzenia, powinny być sporządzone zgodnie z przepisami uchwały nr 243 Rady Ministrów z dnia 12 lipca 1963 r. w sprawie wyeliminowania nieuzasadnionego importu przy projektowaniu maszyn i zakładów przemysłowych oraz zawierać uzasadnienie techniczno-ekonomiczne, zwane dalej „uzasadnieniem”.

2. Wnioski precyzujące zakres importu wraz z uzasadnieniem powinny być sporządzone w stadium opracowywania założeń, a najdalej w fazie projektu wstępnego. Zasady i tryb dokonywania zamówień na zakupy z importu normują odrębne przepisy.

3. Zezwolenia na zastosowanie w dokumentacji rozwiązań, opartych na przewidywanym imporcie, udziela organ bezpośrednio nadrzędny nad jednostką wnioskującą, po dokonaniu bezpośrednio lub przy udziale rzeczoznawców (ewentualnie komisji oceny projektów inwestycyjnych) oceny uzasadnienia techniczno-ekonomicznego wniosku.

§ 3. 1. Uzasadnienie rozwiązań, przewidujących zastosowanie maszyn i urządzeń nie produkowanych w kraju, powinno zawierać:

- 1) zakres rzeczowy przewidywanego importu;
- 2) koszty zakupu na podstawie wybranych ofert z wyodrębnieniem kosztu zakupu części zamiennych dla całego okresu pracy maszyny lub urządzenia;
- 3) warunki płatności;
- 4) uzasadnienie techniczne;
- 5) uzasadnienie ekonomiczne.

2. Wnioski należy sporządzać w kilku wariantach ze wskazaniem kraju zakupu (kraje kapitalistyczne, kraje socjalistyczne).

3. Dane niezbędne do opracowania uzasadnienia techniczno-ekonomicznego do wniosków zainteresowani wnioskodawcy powinni uzyskać od stałych przedstawicieli Ministerstwa Handlu Zagranicznego we właściwych komisjach branżowych, powołanych zgodnie z zarządzeniem nr 88 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 czerwca 1963 r. w sprawie wyeliminowania zbędnego importu kompletnych obiektów, maszyn, urządzeń, sprzętu technicznego oraz części zamiennych (Monitor Polski Nr 55, poz. 276).

Rozdział 2.

Uzasadnienie techniczne.

§ 4. Uzasadnienie techniczne powinno określać:

- 1) zakres rzeczowy przewidywanego importu wraz ze szczegółową charakterystyką techniczną poszczególnych maszyn i urządzeń, łącznie z niezbędnymi wyposażeniami i częściami zapasowymi oraz globalną wyceną części zamiennych z importu na okres pracy przedmiotu importu; przy tym charakterystyka powinna również określać ciężar poszczególnych maszyn i urządzeń oraz uzupełniające wyposażenie, zapewniające wykorzystanie gwarantowanej mocy produkcyjnej;
- 2) udział przedmiotu importu w całości projektowanej inwestycji;
- 3) cykl budowy całego obiektu i wynikające z tego terminy dostaw importowanych maszyn i urządzeń;
- 4) udział całego obiektu w globalnej produkcji branży;
- 5) charakterystykę importowanych maszyn i urządzeń, obejmującą w szczególności efekty produkcyjne wynikające z zastosowania importowanych maszyn i urządzeń z punktu widzenia:
 - a) wydajności urządzeń,
 - b) jakości produkcji,

- c) zatrudnienia,
- d) zużycia surowców (ilość, jakość, wartość, źródło zaopatrzenia),
- e) zużycia energii (cieplnej, elektrycznej);
- 6) charakterystykę czynników inwestycyjnych, jak:
 - a) zagospodarowanie powierzchni z uwzględnieniem gabarytów urządzeń objętych wnioskami;
 - b) wpływ ciężaru urządzeń na wielkość i koszt obudowy;
- 7) ponadto należy określić:
 - a) różnice w kosztach eksploatacyjnych i inwestycyjnych dla różnych możliwych do zrealizowania wariantów importowych (we wskaźnikach złotych i dewizowych),
 - b) poszczególne etapy procesu inwestowania obiektów przy różnym zakresie importu, m. in. ze względu na podejmowaną w tym czasie produkcję krajową.

§ 5. Uzasadnienie techniczne rozwiązań, przewidujących zastosowanie maszyn lub urządzeń z importu, łącznie z zakupem licencji zagranicznej na produkcję określonych wyrobów powinno nadto określać:

- 1) skutki techniczno-ekonomiczne, wynikające z zakupu licencji na produkcję w skali danej branży;
- 2) poziom techniczny i technologiczny projektowanego zakładu opartego na licencji zagranicznej w porównaniu z doświadczeniami zagranicznymi oraz dotychczasowym poziomem produkcji krajowej;
- 3) przydatność surowców i półproduktów krajowych do produkcji bądź wielkość niezbędnego importu surowców lub półfabrykatów oraz wynikowy efekt ekonomiczny zamierzonej produkcji o przewidzianych parametrach;
- 4) koszty zakupu licencji i opłaty licencyjne.

Rozdział 3.

Uzasadnienie ekonomiczne.

§ 6. Dane techniczne, o których mowa w § 4 i § 5, powinny stanowić podstawę do przeprowadzenia rachunku ekonomicznego. Metodę przeprowadzenia rachunku ekonomicznego ustala instrukcja ogólna w sprawie metodyki badań ekonomicznych efektywności inwestycji z 1962 r., wydana przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 7. W celu ułatwienia sporządzania uzasadnienia ekonomicznego podaje się do stosowania odpowiednie wzory wyjściowe do przeprowadzenia rachunku ekonomicznego:

- 1) Punktem wyjścia do przeprowadzenia rachunku ekonomicznego jest porównanie wskaźników efektywności istniejących, realnych wariantów do uzyskania danego efektu użytkowego. Wskaźnik oblicza się według wzoru podstawowego:

$$E = \frac{1}{T} \cdot (J + K) b + S \quad \dots \dots \dots (1),$$

$$E = \frac{\dots \dots \dots}{P}$$

gdzie:

- T — graniczny czas zwrotu nakładów = 6 lat,
 J — wielkość nakładów inwestycyjnych łącznie z wielkością zamrozenia,
 K — roczne koszty eksploatacyjne, nie obejmujące surowców i zużycia półfabrykatów, paliwa i energii, pomniejszone o amortyzację,
 P — średnia roczna produkcja,
 b — współczynnik korygujący, uwzględniający okres eksploatacji, odczytany z tablic Instrukcji ogólnej,
 S — roczne koszty zużycia surowców.

2) Zależnie od warunków i charakteru produkcji stosuje się następujące formuły rachunku, oparte na modyfikacji wzoru podanego w pkt 1. W razie gdy import dotyczy inwestycji centralnych, rachunek przeprowadza się według następujących wzorów:

a) Jeśli importowane urządzenie przeznaczone jest do produkcji wyrobu eksportowego lub aatyimportowego, import uznać można za efektywny wówczas, gdy spełniona jest nierówność:

$$\frac{1}{6} \frac{(J_d \cdot e + J_{kr}) + K_d}{D - D_e} < e_1 \dots \dots (2),$$

gdzie:

- J_d — łączne wydatki dewizowe (w złotych dewizowych), związane z zakupem importowanego obiektu, transportem, instalacją oraz uruchomieniem urządzenia;
- e, e_1 — kierunkowe przeliczniki dewizowe, odpowiadające: e — kierunkowi zakupu obiektu inwestycyjnego, e_1 — kierunkowi eksportu produkcji gotowej*);
- J_{kr} — łączne nakłady inwestycyjne wydatkowane w złotych obiegowych, niezależnie od wydatków dewizowych, powiększoną o straty, wynikające z zamrożenia;
- K_d — roczne koszty eksploatacyjne, pomniejszone o wielkości amortyzacji oraz koszt wsadu dewizowego, a powiększone o roczną ratę kapitałnych remontów;
- D — uzysk dewizowy brutto za produkcję roczną;
- D_e — wsad dewizowy do produkcji rocznej, powiększony o ewentualną wartość importu części zamiennych odniesionego do 1 roku.

Zamrożenie nakładów równe jest iloczynowi $I \times 0,16 n_z$,

gdzie:

- I — wydatkowane nakłady inwestycyjne;
- n_z — okres zamrożenia nakładów w latach.

b) Efektywność importu urządzeń o lepszej charakterystyce techniczno-ekonomicznej w porównaniu z wytwarzanymi w kraju. Import jest efektywny, gdy spełniony jest warunek:

$$E_{imp} < E_{kr} \dots \dots (3),$$

gdzie:

$$E_{imp} = \frac{1}{6} \frac{(J_d \cdot e + J_{kr}) + K_1}{P_1} b_1 + S_1 \dots \dots (3a)$$

$$E_{kr} = \frac{1}{6} \frac{(J_{kr} + K_2) b_2 + S_2}{P_2} \dots \dots (3b),$$

gdzie poza oznaczeniami wzoru (1) i (2):

- S — koszt zużycia surowców oraz koszt remontów bieżących i kapitałnych;
- P — roczna wielkość produkcji lub usług;
- b — współczynnik korygujący (odczytany z tabeli Instrukcji ogólnej);
- Subskrypt 1 i 2 oznacza odpowiednie wielkości, odnoszące się do urządzenia importowanego i krajowego. Rachunek według wzoru (3) przeprowadza się dla urządzeń przeznaczonych zarówno do produkcji eksportowej, jak również ograniczającej import.

c) W razie importu urządzenia nie produkowanego w kraju, mającego na celu oszczędność pracy ręcznej, powinien być spełniony warunek:

$$\frac{1}{6} \frac{(J_d \cdot e + J_{kr}) + K_1}{P_1} b + S_1 < \frac{0,74 K_2 + S_2}{P_2} \dots \dots (4),$$

3) Jeżeli urządzenie importowane wymaga niewielkich nakładów inwestycyjnych, należy stosować uproszczone metody badania opłacalności, ustalone na podstawie „Instrukcji w sprawie efektywności mniejszych inwestycji oraz przedsięwzięć organizacyjno-technicznych, zwłaszcza związanych z realizacją postępu technicznego oraz produkcją eksportową i zastępującą import”, wydanej przez Komisję Planowania przy Radzie Ministrów w 1962 r.

a) W razie gdy importowane urządzenie pozwala na uzyskanie produkcji eksportowej lub ograniczającej import, opłacalność importu ustala się według formuły:

$$\frac{0,2 (I_d \cdot e + I_{kr}) + K_d}{D - D_e} < e_1 \dots \dots ($$

gdzie poza oznaczeniami przyjętymi we wzorze (2):

- I_d — wydatek dewizowy na zakup urządzenia;
- I_{kr} — nakłady inwestycyjne w złotych obiegowych na montaż i uzupełnienie urządzenia importowanego.

b) Dla urządzeń importowanych, dających obniżkę kosztów w porównaniu do urządzeń krajowych, powinien być spełniony warunek:

$$\frac{0,2 (I_d \cdot e + I_{kr1}) + K_1}{P_1} < \frac{0,2 I_{kr2} + K_2}{P_2} \dots \dots (5),$$

I_{kr2} — nakłady inwestycyjne na zakup urządzenia krajowego.

c) Do urządzeń nie produkowanych w kraju, a dających obniżkę kosztów, stosuje się wzór:

$$\frac{U}{I_d \cdot e} > q \dots \dots (7),$$

gdzie: U — roczna obniżka kosztów (wzrost akumulacji zakładu),

$q = 0,2$ przy $n = 15$,

przy $n \neq 15$ $q = 0,2 \cdot \frac{15}{n}$

d) W razie importu urządzeń służących do mechanizacji prac ręcznych stosuje się wzór:

$$\frac{U - 0,2 K_p}{I_d \cdot e} > q \dots \dots (8),$$

gdzie: K_p — roczne koszty przerobu, tj. koszty eksploatacji, pomniejszone o koszt zużycia materiałów i amortyzacji.

§ 8. Dodatkowo można obliczyć okres zwrotu nakładów inwestycyjnych ze względu na spodziewaną różnicę kosztów produkcji; oczywiście w razie korzystnego importu, gdy zarówno we wskaźnikach złotych, jak i dewizowych okres zwrotu jest bardzo korzystny, np. 2 lata — w wykonaniu krajowym zaś np. 6 lat, można poprzestać na rachunku uproszczonym, kładąc jednocześnie nacisk na analizę elementów technicznych, a w szczególności na realność terminów osiągnięcia produkcji o żądanych parametrach i żądanej wielkości.

*) Kierunkowe przeliczniki dewizowe będą ustalone przynajmniej raz do roku przez Ministerstwo Handlu Zagranicznego, z uwzględnieniem aktualnego stanu bilansów handlowych z poszczególnymi krajami, i podawane do wiadomości zainteresowanym.